

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра початкової та дошкільної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

проф. Мачинська Н. І.
“29” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи соціокультури і педагогічної етики (інтегрований курс)»

освітній рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	01 Освіта/ Педагогіка <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
спеціальність	013 Початкова освіта <small>(шифр і назва спеціальності)</small>
спеціалізація	
освітня програма	Початкова освіта
Факультет	педагогічної освіти

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма «**Основи соціокультури і педагогічної етики (інтегрований курс)**» для студентів спеціальності 013 Початкова освіта

Розробники:

Подановська Галина Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти

Галука Ольга Степанівна, доктор філософії, асистент кафедри початкової та дошкільної освіти

Робочу програму ухвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол від "29" серпня 2022 року № 1

Робочу програму погоджено Навчально-методичною комісією факультету педагогічної освіти

Протокол від "06" вересня 20 року № 2

Голова НМК

доц. Нос І.С.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Освітній рівень: бакалавр	Рік підготовки	
		3-й	2-3-й
		Семестр	
		5-й	4-5-й
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 013 Початкова освіта	Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3		32 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	8 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		26 год.	72 год.
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю: (екзамен/залік)	
		залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми здобуття освіти – 71,2/28,8

для заочної форми здобуття освіти – 20/80

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення нормативної дисципліни «*Основи соціокультури і педагогічної етики (інтегрований курс)*» є отримання студентами систематичних знань з навчальної дисципліни, осмислення соціального, культурного прогресу, проблем освіти в контексті глобальних соціокультурних засад сучасності, розуміння принципів, критеріїв соціокультурної діяльності, розвиток у майбутніх учителів початкової школи педагогічної культури та моральної свідомості; оволодіння сутністю, принципами та категоріями педагогічної етики; формування системи ставлень педагога до всіх суб'єктів освітнього процесу відповідно до норм і правил педагогічної етики.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «*Основи соціокультури і педагогічної етики (інтегрований курс)*» є:

- удосконалювати в студентів уміння взаємодіяти з іншими людьми в полікультурному суспільстві;
- розвиток духовного світу здобувачів вищої освіти, ціннісних світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів;
- виховання для життя в цивілізованому громадянському суспільстві;
- формувати етичну компетентність майбутнього вчителя початкової школи;
- оволодіти прийомами створення позитивного іміджу та способами їх застосування в конкретних умовах професійної діяльності;
- виявити вимоги до професійного образу вчителя;
- дослідити правила етикету сучасного вчителя;
- ознайомити з особливостями культури педагогічного спілкування вчителя початкової школи;
- вивчити етичні засади вчителя початкової школи в системі його професійних взаємин;
- окреслити проблему етико-педагогічної взаємодії вчителя початкової школи із суб'єктами освітнього процесу;
- розкрити етичні засади професійного вдосконалення вчителя початкової школи.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК-6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-9. Здатність до інтеграції знань.

Фахові компетентності (ФК):

ФК-1. Організаційна (здатність упорядкування структури та взаємодії складових елементів системи з метою зниження невизначеності, а також підвищення ефективності використання ресурсів і часу).

ФК-8. Культурологічна (здатність і готовність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, прагнути морального і фізичного вдосконалення своєї особистості: володіння державною й іноземною мовами у професійному спілкуванні).

ФК-11. Здатність організовувати інтегроване навчання у початковій школі.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування завдань спеціальності, відтворювати факти (дати, події, принципи й закономірності суспільного розвитку), встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами, робити висновки, аргументувати свої думки.

ПРН-2. Грамотно висловлюватися в усній та писемній формі, використовувати мову професійного спілкування, пояснювати й характеризувати факти і явища довколишньої дійсності державною мовою.

ПРН-5. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН-8. практикувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН-10. Використовувати методи діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів учнів та батьків, проводити оцінку потреб особи та сім'ї.

ПРН-11. Організовувати проектувальний процес під час фахової діяльності в початковій школі.

ПРН-14. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

ПРН-15. Впроваджувати прийоми мотивації, самомотивації на шляху до досягнення спільної мети, виявляти вміння адаптувати свою поведінку до прийняття системи цінностей іншого.

ПРН-16. Конструювати процес та результат роботи в початкових класах в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

Очікувані результати навчання:

Знання.

Зн1. Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання.

Уміння.

Ум1. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.

Комунікація.

К1. Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації

К2. Збір, інтерпретація та застосування даних.

Автономія та відповідальність.

АВ 2. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.

АВ 3. Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вчитель початкової школи у соціокультурному вимірі суспільства

Тема 1. Культура як соціальний феномен. Соціокультура.

Тема 2. Соціокультурна компетентність вчителя початкової школи.

Тема 3. Ціннісні орієнтири професійної культури вчителя початкової школи.

Тема 4. Вчитель початкової школи крізь призму соціокультурних змін.

Тема 5. Соціокультурна компетентність здобувачів початкової освіти.

Тема 6. Толерантність як соціокультурна цінність НУШ.

Тема 7. Критичне мислення вчителя як важлива соціокультурна якість.

Тема 8. Медіаграмотність як показник критичного мислення вчителя.

Контроль знань за змістовим модулем 1

Змістовий модуль 2. Педагогічна етика як наука. Основні правила і норми поведінки вчителя в різних системах спілкування

Тема 9. Загальні засади педагогічної етики. Моральна свідомість особистості педагога

Тема 10. Основні категорії педагогічної етики.

Тема 11. Моральна самосвідомість особистості педагога.

Тема 12. Моральні проблеми педагогічної діяльності.

Тема 13. Основні правила і норми поведінки вчителя в різних системах спілкування.

Тема 14. Особливості етичної поведінки вчителя в різних педагогічних ситуаціях.

Тема 15. Педагогічна етика як основа професійного вдосконалення вчителя.

Контроль знань за змістовим модулем 2

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Вчитель початкової школи у соціокультурному вимірі суспільства												
Тема 1. Культура як соціальний феномен. Соціокультура	6	2	2			2	4	2				2
Тема 2. Соціокультурна компетентність вчителя початкової школи	7	2	2			3	7	2	2			3
Тема 3. Ціннісні орієнтири професійної культури вчителя початкової школи	6	2	2			2	6					6
Тема 4. Вчитель початкової школи крізь	7	2	2			3	7		2			5

призму соціокультурних змін												
Тема 5. Соціокультурна компетентність здобувачів початкової освіти	9	2	2			5	9	2	2			5
Тема 6. Толерантність як соціокультурна цінність НУШ	4	2	2				4					4
Тема 7. Критичне мислення вчителя як важлива соціокультурна якість	4	2	2				4					4
Тема 8. Медіаграмотність як показник критичного мислення вчителя	4	2	2				4					4
Разом за змістовим модулем 1	47	16	16			15	45	6	6			33
Змістовий модуль 2. Педагогічна етика як наука. Основні правила і норми поведінки вчителя в різних системах спілкування												
Тема 9. Загальні засади педагогічної етики. Моральна свідомість особистості педагога	7	2	2			3	7	2	2			3
Тема 10. Основні категорії педагогічної етики	13	4	4			5	15		2			13
Тема 11. Моральна самосвідомість особистості педагога	4	2	2				4					4
Тема 12. Моральні проблеми педагогічної діяльності	4	2	2				4					4
Тема 13. Основні правила і норми поведінки вчителя в різних системах спілкування	4	2	2				4					4
Тема 14. Особливості етичної поведінки вчителя в різних педагогічних ситуаціях	7	2	2			3	7					7
Тема 15. Педагогічна етика як основа професійного вдосконалення вчителя	4	2	2				4					4
Разом за змістовим модулем 2	43	16	16			11	45	2	4			39
Усього годин	90	32	32			26	90	8	10			72

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені навчальним планом та програмою.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Людина в соціокультурному просторі	2
2.	Тема 2. Соціокультурна компетентність педагога в умовах професійного становлення	2
3.	Тема 3. Професійні цінності вчителя Нової української школи	2
4.	Тема 4. Вчитель початкової школи крізь призму соціокультурних змін	2
5.	Тема 5. Соціокультурний зміст освіти у початковій школі	2
6.	Тема 6. Педагогіка толерантності	2
7.	Тема 7. Критичне мислення: виклики для вчителя початкової школи	2
8.	<i>Контроль знань за змістовим модулем 1</i>	2
9.	Тема 9. Педагогічна етика як сукупність моральних норм професійної діяльності вчителя	2
10.	Тема 10. Найвищі моральні цінності людини	4
11.	Тема 11. Базові цінності як результат моральної самосвідомості особистості	2
12.	Тема 12. Етичні норми професійної поведінки вчителя	2
13.	Тема 13. Особливості етичної поведінки вчителя в різних сферах його суб'єкт-суб'єктних взаємин у школі	2
14.	Тема 14. Стратегії етичної поведінки вчителя в конфліктній ситуації	2
15.	<i>Контроль знань за змістовим модулем 2</i>	2
	Разом:	32

7. Теми лабораторних занять

Семінарські заняття не передбачені навчальним планом та програмою.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Написати есе «Мова – соціокультурний феномен»	2
2.	Тема 2. 1. Переглянути фільми про вчителів, які змінюють світ, написати коротку рецензію-відгук на улюблену стрічку. Подумайте, як би Ви змінили світ, працюючи в школі (200-500 слів).	3

	2. Доповніть список фільмів, створивши власну кіноколекцію педагогічних «мотиваторів» (5-6 фільмів). Орієнтир: Освіторія. URL: https://osvitoria.media/experience/11-filmiv-pro-vchyteliv-yaki-zminyuyutsvit/	
3.	Тема 3. Створіть резюме-постер (рекламу) своєї майбутньої професійної діяльності. Зазначте позитивні якості, особисті досягнення, успішні проекти, досвід, тощо. Просувайте Ваш «продукт» в соцмережах у дописах та публікаціях	2
4.	Тема 4. Розробити план та розписати проведення «креативної» зустрічі з батьками (формат: практикум, тренінг, ділова чи рольова гра, інтерактивний майстер-клас, тощо). За бажанням провести тренування в аудиторії.	3
5.	Тема 5. 1. Розробіть квест-заняття для здобувачів початкової освіти, використовуючи завдання соціокультурного змісту відповідно до освітніх галузей та особливостей формування соціокультурної компетентності в учнів початкової школи. 2. З'ясувати соціокультурний зміст конкретної освітньої галузі початкової школи (мовно-літературна, соціальна, громадянська, тощо).	5
6.	Тема 9. Опираючись на ситуації з педагогічної практики, наведіть приклади виявлення вчителем початкових класів педагогічної справедливості. Проаналізуйте поведінку вчителя.	3
7.	Тема 10. Скласти структурно-логічну схему «Теоретичні основи морального виховання здобувачів початкової освіти». Розробляючи структурно-логічну схему, варто виокремити основні блоки: мораль, моральність, моральні якості, моральні цінності, моральне виховання, завдання морального виховання, чітко представити їх складові у вигляді блок-схем, подати стисло характеристику кожної структурної компоненти, вказати засоби зв'язку між елементами.	5
8.	Тема 14. Підібрати 2-3 фрагменти з прикладами конфліктних педагогічних ситуацій та їх вирішення із вітчизняних та зарубіжних художніх фільмів (відео фрагменти).	3
	Разом:	26

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання студентів полягає в опрацюванні матеріалу лекцій, а також в підготовці до виконання та захисту практичних робіт, підготовки до підсумкового контролю з модулів, а також поглиблення знань з дисципліни.

10. Методи навчання

Програмні результати навчання (ПРН)	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
ПРН-1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування завдань спеціальності, відтворювати факти (дати, події, принципи й закономірності суспільного розвитку), встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами, робити висновки, аргументувати свої думки.	Метод лекції, дискусія, методи активного навчання, есе, педагогічні кейси, творчі завдання, групова робота, метод проєктів, ділові ігри, сторітелінг, самостійна робота.	Усне опитування, письмовий контроль, тести, написання есе, розв'язування педагогічних задач.
ПРН-2. Грамотно висловлюватися в усній та писемній формі, використовувати мову професійного спілкування, пояснювати й характеризувати факти і явища доволишньої дійсності державною мовою.	Метод лекції, дискусія, методи активного навчання, есе, педагогічні кейси, самостійна робота.	Усне опитування, письмовий контроль, тести, написання есе, розв'язування педагогічних задач, навчальна дискусія.
ПРН-5. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.	Метод лекції, дискусія, есе, педагогічні кейси, творчі завдання, інтерактивні вправи, самостійна робота.	Усне опитування, написання есе, розв'язування педагогічних задач, створення рекламного резюме-постера.
ПРН-8. Практикувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.	Пояснювальний метод, дискусія, педагогічні кейси, інтерактивні вправи, ділові ігри, сторітелінг, самостійна робота.	Усне опитування, письмовий контроль, тести, написання есе, розв'язування педагогічних задач, самоконтроль.
ПРН-10. Використовувати методи діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів учнів та батьків, проводити оцінку потреб особи та сім'ї.	Метод лекції, педагогічні кейси, групова робота, ділові ігри, сторітелінг, педагогічний практикум.	Усне опитування, письмовий контроль, тести, розв'язування педагогічних задач, модульний контроль.
ПРН-11. Організувати проєктувальний процес під час фахової діяльності в початковій школі.	Дослідницький метод, творчі завдання, групова робота, метод проєктів, ділові ігри, сторітелінг.	Написання есе, презентація проєктів, фрагментів уроку.
ПРН-14. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.	Методи активного навчання, педагогічні кейси, творчі завдання, групова робота, інтерактивні вправи, ділові ігри, сторітелінг, методи розвитку	Усне опитування, розв'язування педагогічних кейсів, творчі завдання.

	критичного мислення («Шість капелюшків»)	
ПРН-15. Впроваджувати прийоми мотивації, самомотивації на шляху до досягнення спільної мети, виявляти вміння адаптувати свою поведінку до прийняття системи цінностей іншого.	Дискусія, методи активного навчання, есе, педагогічні кейси, творчі завдання, групова робота, інтерактивні вправи, самостійна робота, тренінг.	Усне опитування, написання есе, розв'язування педагогічних задач, створення рекламного резюме-постера.
ПРН-16. Конструювати процес та результат роботи в початкових класах в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.	Метод лекції, дискусія, інтерактивні методи, ділові ігри, самостійна робота, педагогічний практикум.	Усне опитування, письмовий контроль, тести, написання фрагментів уроку, розв'язування педагогічних задач, підготовка конспектів ранкових зустрічей та уроків.

11. Методи контролю

Усне опитування, письмовий контроль, тести, написання есе, розв'язування педагогічних задач, написання фрагментів уроку, створення рекламного резюме-постера, розв'язування педагогічних задач, підготовка конспектів ранкових зустрічей та уроків.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання практичних занять, самостійної роботи, додаткових індивідуальних завдань																	Контроль знань за змістовими модулями		Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								Сам. робота	1	2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	10	10	10	
5	5	5	5	5	5	5	М1	5	5	5	5	5	5	5	М2				

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів; МК – модульний контроль

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	

E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченою радою факультету

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни, силабус курсу «Основи соціокультури і педагогічної етики (інтегрований курс)».
2. Електронний курс, розроблений в операційній системі e-learning на платформі Moodle: <https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=4848>
3. Навчально-методична література (курс лекцій, підручники, посібники, електронні джерела та інші інформаційні ресурси).
4. Мультимедійні презентації, відеоматеріали (в Moodle).
5. Інструменти MS “Teams” для занять в дистанційному форматі.

14. Рекомендована література

Базова

1. Васянович Г.П. Педагогічна етика: навч. посіб. Київ: Видавничий центр «Академія», 2011. 254 с. URL: <https://textbook.com.ua/etika-ta-estetika/1473446676>
2. Вознюк Н.М. Етика: навч. посіб. Київ : Центр навч. літ. 2008. 212с. URL: <https://textbook.com.ua/etika-ta-estetika/1473446672/s-2>
3. Гусаренко М.Ю. Стратегія поведінки вчителя у складних педагогічних ситуаціях. Дніпро, 2017. 89 с. URL: <http://infiz.dp.ua/misc-documents/repozit/ZO-A1/A1-0000-27-L1-17.pdf>
4. Етика та естетика: навчальний посібник для семінарських занять та самостійної роботи студентів фармацевтичних факультетів / І. Г. Утюж, Н. В. Спиця, М. О. Мегрелішвілі. Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. 81 с. URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/10222/1/%D0%9D%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%95%D0%95%2028.01.2019.pdf>
5. Етичний кодекс українського педагога. URL: <http://myvchytel.dp.ua/index.php/uchytelska/55-etychnyi-kodeks-vchytelia>
6. Максимова О.О. Позиція толерантності вчителя НУШ // Система підготовки майбутніх фахівців у контексті становлення Нової української школи: монографія / за заг. Редакцією В. Литнєва, Н. Колесник, Т. Завязун. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2019. 344 с.
7. Малахов В. А. Етика: Курс лекцій: навч. посіб. 4-те вид. Київ: Либідь. 2008. 384 с.

8. Мільто Л.О. Методика розв'язування педагогічних задач: навч. посібник. 2-ге вид., переробл. і доп. Харків: Ранок-НТ, 2004. 152 с.
9. Мовчан В. Історія і теорія етики: навч. посіб. Дрогобич: Коло.2003. 432с.
10. Старагіна І. П. Нова українська школа: методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з предметів мовно-літературної галузі в початковій школі. Навчально-методичний посібник. Київ: Центр вільної преси, 2020. 58 с. URL: https://www.aup.com.ua/uploads/Mova_V_Pochatkovii_Shkoli_AUP_2020.pdf
11. Хоружа Л. Л. Етична компетентність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія. Київ: Преса України, 2003. 319 с.
12. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога: навч. посіб. Київ: «Академвидав». 2012. 208 с.
13. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування : навч. посіб. 6-те вид. випр. і доп. Київ: Знання. 2007. 230 с.

Допоміжна

1. Kukevych, O., & Klekho, O. (2017). Формування соціокультурної компетентності майбутнього вчителя початкової школи. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*, 5(1), 143-146. URL: <https://uesit.org.ua/index.php/itse/article/view/10>
2. Бех І. Концепція виховання гуманістичних цінностей учнів загальноосвітньої школи. *Українське релігієзнавство*. 2005. № 36. С. 265–281. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukr_2005_4_51
3. Вольнова, Л. М. (2009). Соціокультурна компетентність як складова підготовки студентів – майбутніх фахівців системи діяльності «людина-людина». *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: [зб. наук. праць]*. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 28 (52), 137-145. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9354/volnova.SKkompet.u_pidgot..PDF?sequence=1
8. Галюка О. С. Функціонально-рольові позиції вчителя початкової школи в контексті Нової української школи. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2019. Вип. 4. С.16-21. URL: <http://znp.udpu.edu.ua/article/view/200143/200294>
4. Дзвінчук Д. І. Освіта як пріоритетна суспільна цінність. *Наук. часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. Драгоманова*. К.: Видво НПУ ім. М. Драгоманова, 2012. Вип. 29 (42). С. 14–18. (Серія 7 «Релігієзнавство. Культурологія. Філософія»).
9. Длугунович Н. А. Soft skills як необхідна складова підготовки ІТ-фахівців. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014. № 6 (219). С. 239–242.
10. Коваль К. О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливих чинників працевлаштування. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2015. Березень. № 2. С. 162–167.
5. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola>

6. Котубей, В. Ф. (2019). Структурно-функціональна модель формування соціокультурної компетентності майбутніх вчителів початкової школи в педагогічних коледжах. *Фізико-математична освіта*, 2, 54–59.
7. Наконечна, Л. В. (2022). Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі вивчення дисциплін мовного циклу. *Імідж сучасного педагога*, 3(204), 82–86. URL: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-3\(204\)82-86](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-3(204)82-86)
8. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; за ред. І. А. Зязюна. К.: Вища шк., 1997. 349 с.
11. Професійний стандарт на професію «Вчитель початкової школи». URL: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/sectors/u-137/standart_uchytelya_pochatkovoyi_shkoly.pdf
12. Рамка безперервного професійного розвитку вчителів. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/ramka_bezperernogo_profesiynog_o_rozvytku_vchyteliv.pdf
13. Сидоренко В. В. Концептуальні засади Нової української школи: ключові компетентності, ціннісні орієнтири, освітні результати. *Методист*. № 5. 2018.

15. Інформаційні ресурси

1. Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфортне для всіх: електронний курс. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOL101+2020_T3/about
2. Критичне мислення для освітян: електронний курс. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+CTFT101+2017_T3/about
3. Естетика і етика педагогічної дії: сайт часопису. URL: <http://aesthetichpedaction.pnpu.edu.ua/>
4. Освіта для всіх: різноманітність, інклюзія та фізичний розвиток: електронний курс. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+EFA101+2022_T1/about